

ЗВІТ
про проведення атестаційного екзамену
зі спеціальної освіти та логопедії
(освітня програма: 016.01.01 Логопедія)
на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти
у Київському університеті імені Бориса Грінченка
(випуск 2023 р., денна форма навчання, бакалаврат)

Відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Київському університеті імені Бориса Грінченка», затвердженого наказом по Університету від 17.12.2020 р. № 793 та з метою комплексної перевірки й оцінки теоретичної, практичної підготовки – **складання атестаційного екзамену** здобувачів вищої освіти – студентів IV курсу денної форми навчання першого бакалаврського рівня за

спеціальністю: 016 Спеціальна освіта,
спеціалізацією: 016.01. Логопедія

на факультеті психології, соціальної роботи та спеціальної освіти з 13 червня по 15 червня 2023 року (наказ від 1.05.2023 р. № 198-С) було затверджено склад екзаменаційної комісії (ЕК) з висококваліфікованих фахівців спеціальної освіти з достатнім стажем роботи.

Склад екзаменаційної комісії:

Кульбіда С.В. – голова ЕК, доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу української жестової мови Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

Мартинчук О.В. – член ЕК, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Лопатинська Н.А. – член ЕК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Бабич Н.М. – член ЕК, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Бевз О.О. – член ЕК (представник роботодавця), директор ЗДО № 485 комбінованого типу м. Києва.

Косянчук А.Д. – секретар ЕК, викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Підготовка до атестаційного екзамену

Для проведення у чотирьох підгрупах АЕ дистанційно підготовлено всю необхідну документацію з матеріалами:

- тестових завдань, логопедичних задач, які розроблені на основі освітньої програми 016.01.01. Логопедія, вчасно обговорено й затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти,
- наказів про допуск до іспиту,
- списки членів ЕК,
- зведені відомості щодо виконання навчального плану,
- комп'ютерне оснащення, інтернет-мережеве сполучення платформи Google Meet.

Варто додати, що тестові завдання зі спеціальної педагогіки, логопедичні задачі до комплексного атестаційного екзамену були завчасно повідомлені студентам під час останньої екзаменаційної сесії. До блоку питань з кожного курсу рекомендовано список літературних джерел.

У підготовчий до АЕ період викладачами завчасно надавалися: кваліфіковані консультації з фахових дисциплін, інформація про особливості дистанційного проведення іспиту в умовах воєнного часу з передбаченням повітряних тривог, вимог щодо змісту і характеру відповідей студентів, технічних питань авторизації в ЕНК.

Головою ЕК – Кульбідією С.В., д. п. н., проф., та секретарем комісії – Косянчук А.Д. перевірено всі особові справи 33 випускників бакалаврату, зокрема відомості про складання студентами іспитів і заліків відповідно до навчальних планів за весь період навчання на першому рівні вищої освіти.

Хід та наслідки атестаційного екзамену

До комплексного іспиту було допущено всіх студентів двох груп ЛОГб-1-19-4.0д і ЛОГб-2-19-4.0д четвертого курсу денної форми навчання, які успішно виконали навчальний план.

Всі три іспити розпочалися дистанційно у визначені графіком терміни (13.06.2023 – перша підгрупа, 11 осіб, 14.06.2023 – друга підгрупа, 11 осіб, 15.06.2023 – третя підгрупа, 11 осіб).

Якісна і кількісна характеристика результатів атестаційного екзамену

Результати проведеного АЕ засвідчили, що всі випускники бакалаврату виявили достатньо високий рівень компетентнісного зростання, фахових знань, умінь та навичок з дисциплін спеціальної педагогіки і логопедії.

Аналіз тестових завдань, усних відповідей логопедичних задач, заслуханих членами ЕК засвідчив, що студенти засвоїли загальні теоретичні засади спеціальної педагогіки та галузеву специфіку професійної логопедичної діяльності в системі інклюзивних, спеціальних закладів освіти для учнів з порушеннями мовлення. Зокрема, на достатньо високому рівні було:

а) висвітлено сутність сучасних термінологічних понять «логопедія», «діяльність логопеда», «логопедичний висновок», «логопедичний супровід», «логопедична діагностика», «характерна симптоматика», «характеристика мовленнєвого порушення», «ознаки порушення», «причини порушення», «загальний недорозвиток мовлення», «рівні ЗНМ», «просодична сторона мовлення», «рецептивне мовлення», «експресивне мовлення», «сенситивність», «селівація», «дисфонія», «дислексія»,

«дисграфія», «кінетичний праксис», «сигматизм» тощо та надано вичерпне пояснення;

б) розкрито особливості: голосоутворення звуків [л], [л'], [р], [х], [с] та ін., етапи звукоутворення (постановка, автоматизація, диференціація, закріплення) з наданням прикладів практичного характеру;

в) проаналізовано характерні помилки при різних видах дисграфії, дислексії з визначенням причин та представлено різноманітні види корекційних завдань (вправ) як з метою пропедевтики, так і усунення таких помилок;

г) охарактеризовано специфіку порушень звуковимови з урахуванням нормотипового вікового розвитку, симптоматики особи та ключові положення логопедичного висновку;

д) обґрунтовано комплекс доцільних стратегій логопедичного впливу та супроводу за конкретними логопедичними висновками порушень читання, писемного мовлення, звуковимови;

е) охарактеризовано функції та систему корекційно-розвиткових індивідуальних та групових занять з дітьми з ООП у закладі дошкільної та початкової освіти;

є) розкрито принципи, зміст та особливості особистісно зорієнтованого консультування батьків, котрі мають дошкільників (учнів початкової школи) з порушеннями мовлення з урахуванням провідної ролі системного логопедичного супроводу;

ж) висвітлено організаційні та методичні аспекти діяльності логопеда (вихователя, асистента вчителя) інклюзивних та спеціальних закладів освіти.

Випускники-бакалаври достатньо повно, старанно, конкретно, з виділенням головного, значущого, з підкріпленням особистої рефлексії розкривали зміст логопедичних завдань аргументованими міркуваннями державною мовою. Відчувалося, що отриманий впродовж чотирирічного навчання логопедичний багаж кожного студента став значущим і продуктивним, надійною основою для здійснення професійної діяльності і здобуття (в майбутньому) другого магістерського рівня.

З урахуванням зазначеного, відповіді студентів оцінено з суми двох позицій (письмового виконання тестових завдань і усної відповіді за логопедичною задачею).

Слід зазначити, що значно кращі знання виявили студенти, які поєднують навчання і діяльність у спеціальних закладах освіти.

Високий рівень підготовки продемонстрували студентки: Божко М.В., Іщенко О.В., Коломієць Є.М., Кушнір Ю.С., Лісунова А.І., Марчинська А.О., Москалюк К.О., Мохарєва Н.В., Нечвань Ю.В., Погребняк Д.М., Грабко М.В., Кононов Я.В., Купрієнко А.В., Фоменко В.С., Хінціцька А.О., Чернега К.А.

Кількісні показники результатів проведення комплексного атестаційного екзамену зі спеціальної педагогіки та логопедії наступні:

- 16 студентів здали на «відмінно»;
- 7 студентів здали на «дуже добре»;
- 7 студентів здали на «добре»;
- 3 студентів здали на «задовільно».

Висновки

Узагальнюючи результати складання АЕ, можна відмітити, що всі 33 студенти успішно склали комплексний атестаційний іспит з фахових дисциплін і засвідчили достатньо високий рівень теоретичної та практичної підготовки, що відповідає кваліфікаційним вимогам спеціальності 016 Спеціальна освіта, спеціалізації 016.01. Логопедія, зразкової в Україні освітньо-професійної програми «Логопедія», гарантом якої є членкиня екзаменаційної комісії – кандидатка педагогічних наук, доцентка Бабич Н.М.

Доволі успішній, організаційно структурованій діяльності членів ЕК впродовж трьох днів сесії сприяла ретельно продумана і налагоджена дистанційна робота у зручному інтерфейсі Google Meet. З одного боку, всі студенти доєдналися завчасно з метою перевірки онлайн-зв'язку і мережевих можливостей інтернету, отримали кваліфіковану консультацію щодо організаційних і технічних питань. З другого боку, іспит розпочався без затримок, студенти працювали злагоджено на робочих місцях, не було повітряних тривог, стабільним був інтернет, що у підсумку дало можливість повною мірою розподілити час і надати відповіді на тестові й усні завдання). Важливим показником успішності стала і відсутність розбіжностей у підході щодо оцінювання членами ЕК фахових компетентностей здобувачів бакалаврського рівня, а також надзвичайно кваліфікована, ретельна, добросовісна організаційна робота зав. кафедрою – Мартинчук О.В. (докторки пед. наук, доцентки) і секретарки ЕК – Косянчук А.Д.

Рекомендації

Перспективи підтримки зразкової освітньої програми «Логопедія» можливі через:

- зростання мотивації у студентів щодо надання якісної допомоги особистості з особливими освітніми потребами у відповідності до запиту та потреб у логопедичних, педагогічних послугах інклюзивних і спеціальних закладів освіти;
- сприяння підвищенню наукової активності студентів, активного їх залучення до наукових шкіл українських фахівців спеціальної освіти, а також до участі у різних заходах українського і зарубіжного рівнів;
- сприяння у здобутті вищих рівнів професійної компетентності логопедичного фаху.

Голова ЕК -

доктор педагогічних наук, професор,

гол. н. співробітник відділу української жестової мови

Інституту спеціальної педагогіки і психології

імені Миколи Ярмаченка НАПН України Світлана КУЛЬБИДА

15.06.2023 року